The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును

సంవత్సర చందా రూ౭
అర్ధ సం॥ ,, ౩-౧౨-౦
విడిప్రతిక ౦-౧-౪

103336 హైదరాబాదు దక్కన్
Golconda Patrika. Hyderabad, Dn.

ఒకవారము తరువాత ప్రతిపత్రిక కోరిన వారలకు పరిమితిలేదు.

సంపుటము ౭ | శా. శ. ౧౮౫౪ అంగీరసనామ సం॥ర భాద్రపద బ॥ ౩ శనివారము 17-9-32 | సంచిక ౩

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష పై అభిప్రాయములు

—

బ్రిటిషు పత్రికల వ్యాఖ్యలు

—

టైమ్సు

"గాంధిగారికిని సామ్యూయెల్ హోరుమేస్త్రో నాల్దుగార్లకును జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల వలన ప్రచురణవలన బహుశః వివిధవర్గముల వారును మరొక యొడంబడికను కుదుర్చుకొనుట కుద్యమింప వచ్చును. ఇది కాంక్షింప దగినది. ఎట్లయినను సరే, గాంధిగారు తమ ఉపవాసమును సాగించులోగా వారిని వదలివేయుట మంచిది. వారు తమ వ్రతమును నిశ్చలబుద్ధితో సాగింతురనుట సందేహింప నవసరములేదు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కూడ భారతదేశపు వర్గముల వారందరు ఒడంబడికకుదుర్చుకొనువరకు తమ పరిష్కారమును వదలుకొన జాలరు.

ఈవిధముగా లండను టైమ్సుపత్రిక మహాత్ముని ఉపవాస దీక్షంగూర్చి వ్రాయుచున్నది. మహాత్ముని వ్రతము క్రూరమైన బెదరింపు అనియు నిరోవా అమెరికా వారికి ఈ త్యాగమునకు కారణమైన విషయము స్వల్పముగా తోపక మానదనియు తెలుపుచున్నది.

"డెయిలీ హెరాల్డు"

ఆంగ్లేయుడు గాంధిగారి మనస్సును సామాన్యముగా నెరుంగ జాలడు. గాంధిగారు జాతీయ స్వాతంత్ర్యముకొరకు ఉగ్రోపవాసము నవలంబించుచో మాక్స్వినీ వలెనె అతని నిశ్చయము వర్ధము చేసికొని యుండవచ్చును. కాని అతడిపుడు తన ప్రాణముల త్యాగము చేయ జూచుట అంత మహా ద్వీప మునకుగాక రాజ్యాంగ నిర్మాణమున నొకచిన్న విషయముం గూర్చియే యై యున్నది.

ది వీనస్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ ఢిల్లి

అపూర్వసమయము! బీదలకుఒకగొప్పవరప్రసాదము!! దివ్యమైనతరుణము!!!

ఈక్షణమునందే మా "కో ఆపరేటివ్ బెనిఫిట్ స్కీమ్" నందు చేరుడు

వేల పర్యంతము మెంబరులు చేరియున్నారు

వైద్యపరీక్ష లేదు | కఠిన నిర్బంధములు లేవు | స్త్రీపురుషులను వ్యత్యాసము లేదు

ప్రవేశరుసుము రు. 5/8/-, సులభమైన నెలవాయిదాలను చెల్లించవలెను

కంపెనీవారిచే చెల్లించబడిన క్లైము సొమ్ము సుమారు రూ. 8,00,000

గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారివద్ద చెల్లించిన ధరావత్తుసొమ్ము రూ. 2,00,000

పూర్తి వివరములకు ఏజెన్సీ షరతులకు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారికి వ్రాయవచ్చును.

Arigay Ramaswamy
Sub agent
Hyderabad, (Deccan)

G Satyanarayan
Secretary
Branch - Market Street
Secunderabad

జెనిథ్ ద్రాక్షాసవ

ఈ ద్రాక్షాసవము ఆయుర్వేద శాస్త్రప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. క్షయరోగము, ఉబ్బసము, దగ్గు, రొమ్మునొప్పి, జలుబు, అజీర్ణము, మలబద్ధము, భేది, వాంతులుకంటిరోగములు, మొదలగు రోగములకిది కుఠారము. చిన్నపిల్లల జాడ్యములకు యిది అమోఘము. సులభమైన విరోచనము కలుగును. అజీర్ణము పనిమింపజేసి నోటికి అన్నపురుచి కలిగించును.

ఉపయోగించు విధము:— పెద్దవారలకు ౪ నుండి ౮ చంచాలవరకు
చిన్నలకు ౨ ,, ౪ ,,

భోజనానంతరము నీటితోకలిపి దినమునకు రెండు లేక మూడుసారు లుపయోగించవలయును.

౧౪ ఔంసు వెల రు. ౧-౧౨-౦ (కల్దారు)
౧ ,, ,, ౧-౪-౦ ,, ప్యాకింగు వి. పి. ఖర్చులు వేరు.
౪ ,, ,, ౦-౧౨-౦

ది జెనిథ్ కెమికలువర్క్సు

Drakshasau | ప్రిన్సెస్ స్ట్రీటు బొంబాయి నెం 2

సోల్ ఏజెంటు:— దౌండె బ్రదర్సు రెసిడెన్సి హైదరాబాదు

Sole agents.- Dounde Brothers
Residency Hyderabad

"Zenith" B. P. Tinectures
Liguis Extracts

...గనక గాంధిగారు అడ్డమగుటలేదు. ఇంతలోనే విషాదములకు బీజమున్నది. ఇప్పటికి ... నెలలు గడచినవి. గాంధిగారి నిశ్చయము సిద్ధము చేసికొనుటకు కొంత ప్రయత్నమైన జరిగినదా? ప్రభుత్వమైన లేఖలు ఇందు విషయమై ఉపశాంతి గొల్పవు. ఇంకను కొన్ని రోజులు మిగిలియున్నవి. వాటినైన బలవంతముగా నుపయోగింపవలెను. గాంధిగారికిని ప్రభుత్వమునకు గూడ భాగమైన బాధ్యతం జెప్పి, పెట్టుబడివర్గమువలని విషాదాంతమును తప్పింప నింకను సాధ్యముగా నున్నది. మహాత్ముని వ్రతము కొనసాగుచో దారుణపరిణామము సంభవించును."

మార్నింగు పోస్టు

టోరీ పత్రిక "మార్నింగు పోస్టు" గాంధిగారి ఉపవాసముంగూర్చి ఆవేదన పడుటలేదు "గాంధిగారి ప్రాణత్యాగ మొక్కటే ప్రస్తుత భారత విధానమువలన రాగల దుష్ఫలితము గాదు. ఇంతకన్న బలమైన దుష్ఫలితములు రానున్నవి"

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

గాంధిగారు చెప్పుచున్న ప్రతికారణశుద్ధులు, తన చర్య తప్పుగావచ్చుననియు. అవివేకియని ప్రపంచము దూరవచ్చుననియు పరిశోధింగును. కాని అడుగవలసినదొకటి గలదు. తన సంఘమునకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గములద్వారా ఇంకను ఎక్కుడు ప్రాతినిధ్యము గావలయునని అంబేద్కరుగారును ఉపవాసము నారంభించిన నెట్లు? ఉచిత మును గాంధిగారాలోచించినారా? బహుశః అంతరాత్మ ప్రేరేపుచున్నదనియే జవాబు గాబోలు. కాని కష్టమైన సాంఘిక పరిష్కారము విషయమున అందఱికి న్యాయము గూర్పదలచుకొన్న వారిట్టి బెదరింపులకు లొంగి పోవాలరు."

రామానంద ఛటర్జీగారి యభిప్రాయము

—

భారతీ స్వాతంత్ర్యోద్యమము సంఘము. హిందువుల నందరిని, భారతీయుల నందరిని ఏకము చేయు ఉద్యమములయందును ప్రకాశించిన తన జాతి మహాత్ముడు తన ప్రాణములను అర్పించుటకు గూడ సంసిద్ధుడుగా నున్నాడు. ఈ యుద్యమములలో ఆత్మసమర్పణము గావించు కృతనిశ్చయులు కానివారు యిట్టి స్వప్రసంకల్పము విని దూరమై అభిప్రాయము విన్నపములను బెదరించుట చెప్పుదను మహాత్ముడు మాత్రమే యుండలేదు. ఆయన సంకల్పము జవహార్లాల్. కావున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నాయన చెప్పిన రీతిని చేసినారని లేదా ఇతరులకు మరణము తప్పదు అయినను ఆత్మ హత్యయొక్క పరిణామ మెట్టిదైయుండునా యను విషయము విచారింప నాకు భయమగుచున్నది. కాని ఒక్కటి మాత్రము నిశ్చయము. భారతీయుల యొక్కయు, హిందువుల యొక్కయు, ఐకమత్యమునందే కారణభూతమై ఆంగ్లప్రధానామాత్యుని సాంఘిక పరిష్కారము వలన గలిగిన చెరుగును తప్పించుననుట నిజము కావున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నను మహాత్ముని సంకల్పము నెరవేరును. మహాత్ముని నిశ్చయము సరియైనదే యని నేను తలప సాహసించుచున్నాను.

—

అఖిలభారత ఆయుర్వేద ప్రదర్శనములలో స్వర్ణపతకము పొందగబడిన

బలహీనులు, వృద్ధులు, స్త్రీలు, బాలురు సేవించదగిన బలవర్ధకమగు శాస్త్రోక్తమగు ఆయుర్వేద ఔషధములు.

జాండు ZANDU

జాండు ద్రాక్షాసవ

రుచికరమై శరీరమునకును, మెదడునకును బలమిచ్చును.

జాండు అశోకారిష్ట

స్త్రీల ఆర్తవ దోషములకు వజ్రాయుధము వంటిది

జాండు బాలశూలార్క

పిల్లలరోగములన్నిటికిని సంజీవివంటిది. నిరపాయ రుచికరమైనది ప్రతియింట నుండదగినది.

జాండు కేసరిజీవక్

సువాసనగలిగి రుచికరమైనది ఎంతబలహీనునికైనను నూతన జీవితమొసగును.

జాండు ఆయుర్వేదవైద్యశాల లిమిటెడు బొంబాయి

నైజాం రాజ్యపు సోల్ ఏజంటు. } సి. మూల్ చంద్ స్టేషన్ రోడ్డు సికింద్రాబాదు

సబుఏజంట్లు: ఎం.పి. తూప్రానీ సికింద్రాబాదు.
షావార్ బ్రదర్సు కోఠిరోడ్ హైదరాబాదు.
బాలగోవింద్ జగన్నాథు కాళీగూడా హైదరాబాదు.
సి. గోపాల్ రావు మిఠాయికాపీడు చార్ కమాన్ హైదరాబాదు.
వైద్యవిద్వాన్ డాక్టరు సి. నరసింహారావు హనుమకొండ.

నైజాంరాజ్యమందు సబు ఏజంట్లు కావలెను వ్యాపార పద్ధతులు తెలియ జేయబడును క్యాటలాగులు కోరినవారికి ఉచితము. ఈసోల్ ఏజెన్సీయందు 40 సం॥ అనుభవము గల రాజవైద్యులు, రోగులను పరీక్షించి తగిన మందు లివ్వబడును

రాజవైద్య బి. టి. వెంకటాచార్యులు. కన్సల్ టింగు ఫిజీషన్ } సి. మూల్ చంద్ సోలు ఏజంటు

చిరకాలమునుండి బాధించుచున్న మూత్రవ్యాధులకును శగ (గనేరియా) వ్యాధికిని క్రొత్తగా కనిపెట్టబడిన దివ్యౌషధము

గనోకిల్లర్ (రిజిష్టరు)

COCK BRAND
GONO KILLER
REGISTERED TRADE MARK

ఈ యౌషధము శ్రేష్ఠతమము. ఇంగ్లీషు మందులను సేవించుచుండగల ... బొత్తిగా గుణము కలుగని యెడలను, ... గూడ లాభము లేకపోయిన యెడలను ... మా గనోకిల్లరును గూడ పుచ్చుకొని చూడుడు. ... శగ యెట్టిదైనను ... స్త్రీలకైనను పురుషులకైనను గనోకిల్లరు తప్పక ... మూత్రము జారీగా వెడలును. మూత్రము పోవుచున్నప్పుడు కలుగు మంట తగ్గిపోవును. ... శగవ్యాధి (గనోరియా) వలన ... మూత్రద్వారమునుండి పోవు తెలుపు, ... స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ గనోకిల్లరువలన కుదురును. ... స్త్రీలు గర్భవతులుగా నున్నపుడు కలుగు మూత్రవ్యాధులు ... దీనివలన కుదురును.
60 మాత్రలుగల సీసా ఖరీదు రు. 2-0-0   వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

అడ్రసు:— డాక్టరు డి. యన్. జస్సాని
167 కీకాస్ట్రీటు గులాల్ వాడి బొంబాయి 4 } Sole manufacturers Dr. D.N. Jasani
167 kika street, Gulalvad, Bombay, 4

Madras Agents:-Messrs, DADHA & Co.,
52, Nainiappa Naikan Street., P. T. Madras.

మహాత్మగాంధీ ఉపవాసదీక్ష

సెప్టెంబరు ౨౦ తేదీనుండి ప్రారంభమగును

ఆది హిందువులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము తీసివేయనిచో

చచ్చు పర్యంతము ప్రాయోపవేశము చేయ నిశ్చయించుట

మహాత్మునకును ఇండియా ఆఫీసుకును జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

౧

గాంధి మహాత్ముడు ఇండియామంత్రికి వ్రాసినలేఖ

ఇంతవరకును ఈ విషయమును కడురహస్యముగా నుంచుట

౧౯౩౨ మార్చి ౧౧ వ తేదీని ఎరవాడ చెరసాలనుండి గాంధిమహాత్ముడు యిండియామంత్రియగు హోరుకు వ్రాసినలేఖ.

"రౌండుటేబిలు సభలో అల్ప సంఖ్యాకుల [illegible] గూర్చి వారి ప్రతినిధులు మాటలాడినపుడు [illegible] గూర్చి నేను నాఅభిప్రాయమును తెలుపుచు చివరకు,

"నిమ్నజాతులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల నేర్పరుపకుండ జేయుటకు నేను నాప్రాణములను గూడ నర్పించెదను."

అని చెప్పియుంటిని. ఇది మీకు జ్ఞాపకముండవచ్చును. తాత్కాలికోద్రేకమువలన గాని భావము స్పష్టముగా తెలుపుటకు ఉత్సాహముగా గాని నేనటుల తెలిపియుండలేదు. నా ప్రాణముల నర్పించియైన దీనిని ప్రతిఘటింపక తప్పదను దృఢ సంకల్పముతోనే నేనటుల తెలిపియుంటిని.

అయినను నేను ఇండియాకు వచ్చినప్పుడు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల యెడల ప్రజలకు ప్రతికూల భావమును కలుగచేయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని ఉద్దేశించి [illegible] అస్పృశ్యులకొఱకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను కోరకుండునట్లు ప్రచారము చేయదలచితినిగాని అది [illegible] జరుగలేదు.

నాకు చెరసాలలో వార్తాపత్రికల నిచ్చుచుండుటవలన బ్రిటిషు దొరతనమువారు ఏనిమిషమునందైన సాంఘిక సమస్యను గూర్చిన పరిష్కారమును ప్రకటింపవచ్చునని నేను పత్రికల ద్వారా తెలిసికొంటిని. వారు అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నేర్పరచుచో నేను చేసిన ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చుటకు తగినచర్యల నవలంబింపవలసి [illegible] నేను మొదట తలచితిని గాని నాఅభిప్రాయమును వ్యవధి యుండగానే దొరతనమువారికి తెలుపకపోవుట న్యాయముకాదని నేను మరల తలచితిని. [illegible] నాకు గల [illegible] దొరతనమువారికి కలుగకుండుట సహజమే.

అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల నేర్పరచుటకు నాకు గల ఆక్షేపణల నన్నిటిని నేనిదివరకే తెలిపియున్నాను గాన వానినన్నిటిని నేను మరలనిచట వ్రాయుట అనవసరము.

నేనుగూడ అస్పృశ్యుడననియే భావించుచున్నాను

ఇతర సంఘములవారి విషయము వేరు, అస్పృశ్యుల విషయము వేరు, వారికి శాసనసభలలో ప్రాతినిధ్యము [illegible] నా అభిప్రాయముకాదు. వారిలో [illegible] వారికందఱికిని స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ వోటియ్యవలెనని [illegible] నేను కోరెదను. ఇతరులకు వోటియ్యవలెను [illegible] అర్హతలను [illegible] అస్పృశ్యులకు వయసు అర్హత తప్ప మరే అర్హతయు నుండరాదు. రాజకీయ దృక్పథమునుండి చూచినచో ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లేర్పరచినను హిందూమతమునకును అస్పృశ్యులకును యిది చాలహానికరము.

అస్పృశ్యులు సమగ్ర హిందూమతములో నెటులు వ్యాపించియున్నదియును [illegible] యున్నదియును గ్రహించినగాని ప్రత్యేక నియోజకవర్గములవలన అస్పృశ్యులకు కలుగనున్న హానిని [illegible] సరిగా గ్రహింపజాలరు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు హిందూసంఘములో చీలికలను కలిగించును.

అస్పృశ్యుల సమస్య ముఖ్యముగా మతమునకును నీతికిని సంబంధించినదనియే నేను నమ్ముచున్నాను. రాజకీయములు గూడ ముఖ్యమే యైనను మతములతోను నీతితోను పోల్చినచో రాజకీయముల ప్రాముఖ్యత నామమాత్రమే యగును.

నేను నా బాల్యమునుండియును నిమ్నజాతుల అభివృద్ధికొరకే పనిచేయుచుంటిని. చాలసార్లు నా సర్వస్వమును [illegible] వినియోగించి [illegible] తెలుసుకొనగలిగిన వీరివిషయమున నాకుగల బాధ [illegible] మీరు గ్రహింపగలుగుదురు. నేనిది నా గొప్పకొరకు చెప్పుకొనుటలేదు. [illegible] అస్పృశ్యులను అత్యంత [illegible] ప్రాయశ్చిత్తము [illegible] అస్పృశ్యులను [illegible] ప్రత్యేక నియోజకవర్గములవలన తొలగదు. [illegible] ప్రాయశ్చిత్తము కాదు,

"కావున బ్రిటిషు దొరతనమువారు అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల నేర్పరచుటకే నిశ్చయించునెడల నేను నిరశనవ్రతమును బూని ఆమరణాంతముగా నాప్రాణములను త్యజించెదను."

అని నేను సగౌరవముగా దొరతనమువారికి తెలియజేయుచున్నాను.

నేను ఖైదీనిగా నున్నసమయమున నే నిటుల చేయుట వలన దొరతనమునకు చాల ఇబ్బంది కలుగునని నే నెరుగుదును. నా స్థితిలోనున్న [illegible] రాజకీయఖైదీలలో నిట్టి పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుట, చాల [illegible] తలచెదరని గూడ నే నెరుగుదును. [illegible] ప్రాయోపవేశ పద్ధతి భావోద్రేక సంజనితమగు దారుణ పద్ధతియని చాలమంది తలపవచ్చును. ఇది నేను కల్పించిన పద్ధతికాదు. ఇది నా అంతరాత్మ [illegible] ఇది [illegible] నిశ్చయము [illegible] ప్రేరణ గాన దీనిని నేను [illegible] నేనిటుల నిశ్చయించుటవలన నాకు మతిపోయినదని ప్రజలు తలంచినను తలంతురుగాక! [illegible] తరము లేదు.

[illegible] నాలుగు [illegible] వదలినను కూడ [illegible] నేను నాకు ప్రాణముండువరకును [illegible] ప్రాయోపవేశమును సలుపవలసియే యుండును.

[illegible] గజెటులో [illegible] బ్రిటిషు దొరతనమువారు అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గములను విధింపరనియే నేనాశించుచున్నాను.

కఠిన [illegible] నిరసించుట

నేను మరియొక విషయమునగూడ స్వల్పకాలము [illegible] దొరతనమువారు [illegible] కఠిన విధానము [illegible] నేను ప్రస్తావించుచున్నాను. దానివలన నేను నిరశనవ్రతమును బూను [illegible] ఇప్పుడు చెప్పజాలను. ఈకఠినవిధానము [illegible] నేను తలచుచున్నాను. దొరతనమువారు [illegible] ప్రజలను [illegible] ఉద్యోగులకు అసంఖ్యాకములగు [illegible] భారతీయులకు [illegible] స్వదేశీయులకు ద్రోహులుగా నుండుటకు [illegible] ఉద్యోగులు [illegible] భారతీయులలో పెద్దయుద్యోగులును చిన్న నౌకరులును [illegible] ప్రజలు [illegible] పోవుచున్నారు, నిజాభిప్రాయమును [illegible] వెల్లడించు [illegible] లేకుండ చేయబడెను [illegible] జరుపబడుచుండెను. దేశసేవ సలుపబూనిన స్త్రీల [illegible] మానభంగము [illegible] భయమునుపట్టి [illegible] వచ్చియున్నారు. కాంగ్రెసువారు ప్రకటించుచున్న జాతీయ స్వాతంత్ర్య భావమును అణచివేయుటకే యీ చర్యలన్నియును జరుపబడుచున్నవని నేను తలచుచున్నాను, శాసనోల్లంఘనము [illegible] వారినిమాత్రమే శిక్షించుటలేదు. ప్రజలందరినిగూడ [illegible] కొత్తగా ఉత్తరువులు [illegible] ప్రజలలో కలుగుటకు కారణమగుచున్నవి.

ఈ చర్యలలో ప్రజాసత్తాక [illegible] ప్రజాసత్తాక [illegible] ఇంగ్లాండులో ముఖ్యవిషయములను [illegible] న్యాయమును [illegible] [illegible] లో [illegible] జరుగును.

ప్రజాసత్తాక [illegible] రాజ్యాంగపద్ధతిలో [illegible] కోట్ల [illegible] ప్రజలుగల అత్యంత ప్రాచీన నాగరికతా [illegible] భారతదేశమును [illegible] నుత్తరువులు చేయుచుండుటయు [illegible] వేర్వేరుటకు అతిదారుణములగు [illegible] ప్రయోగించుచుండుట [illegible] ప్రజాసత్తాకము [illegible].

[illegible] ద్వేషభావము [illegible] ప్రజలను [illegible] కావలెను.

[illegible] నేను [illegible] దేమి? నేను [illegible] ప్రజాసత్తాక [illegible] ముఖ్యధర్మము. ప్రజాసత్తాక [illegible] పశుబలమును ప్రయోగించుటను [illegible] సాత్త్విక నిరోధమే [illegible] సత్యాగ్రహ [illegible] నిరశన ప్రాయోపవేశము ద్వారా ప్రాణముల నర్పించుటగూడ [illegible] కర్తవ్యమే యగును. అటుల ప్రాయోపవేశ మొనర్పవలెనను ప్రేరణ యిప్పటి [illegible] నాకు కలుగలేదు. [illegible] యిప్పుడు దేశమున జరుగుచున్న [illegible] నా అంతరాత్మను [illegible] యున్నవి. కావున అస్పృశ్యుల ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనుగూర్చి నేను నిరశన ప్రాయోపవేశమును సలుపవలసి యుండెను [illegible] తెలుపుటలో [illegible] మరియొక కారణమును [illegible] తెలుపుట నాకు ముఖ్యకర్తవ్య మై యున్నది.

[illegible] జరిగిన [illegible] నేనింతవరకును [illegible] రహస్యముగానే [illegible] మహాదేవదేశాయి [illegible] సర్దారు వల్లభభాయి [illegible] తెలిసియున్నది. ఈ లేఖను [illegible] వచ్చినచో [illegible] మహాత్ముడు వ్రాసెను.

సర్ సామ్యూలు హోరు గారి ప్రత్యుత్తరము

—

౧౯౩౨ మార్చి ౧౧వ తేదీని మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖకు ఏప్రిలు ౧౩ వ తేదీని హోరుగారు ప్రత్యుత్తరమును వ్రాసిరి.

„ నిమ్న జాతుల వారికి ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల నేర్పరచుటనుగూర్చి మీకుగల నిశ్చితాభిప్రాయమును నేను మీ లేఖవలన పూర్తిగా గ్రహింపగలిగితిని. ఈ అంశముయొక్క అర్థతనుబట్టి మాత్రమే మేము పరిష్కరించవలసి యుండును లోథియను కమిటీవారి సంచారము యింకను పూర్తి కాలేదు. కాన వారి నివేదిక చేరుట కింకను కొన్ని వారములు పట్టును అపుడు వారి నివేదికలోని సూచనలను గూర్చి మేము చాల శ్రద్ధగా యోచింప వలసి యుండును అపుడు మీరును మీ పక్షమువారును తెలిపిన అభిప్రాయములను గూర్చి గూడ మేము యోచించెదము. మీరే మాస్థానములో నుండినయెడల మీరుగూడ మా పద్ధతినే అవలంబించి యుందురు లోథియను కమిటీవారి నివేదిక మీకు చేరిన పిమ్మట మీరు దానిగూర్చి బాగుగా యోచించవలెను రెండు పక్షములవారును యీ విషయమున తెలిపిన భావములనుగూడ మీరు శ్రద్ధగా గమనింప వలెను. ఇంతకంటె హెచ్చుగా నేనేమియును వ్రాయజాలను.

అర్డినెన్సులనుగూర్చి యిదివరకు రహస్యముగా మీతో చెప్పిన దానికంటె హెచ్చుగా నే నిపుడేమియును చెప్పజాలను సక్రమ పరిపాలనయొక్క మూలాధారములనే భంగపరుప గోరినపుడు యీ పద్ధతుల నవలంబించుట దొరతనము వారికి ముఖ్య కర్తవ్యమనియే నేను తలంచెదను, ఇండియా దొరతనమునకును రాష్ట్రీయ దొరతనమునకును అత్యధికములగు నధికారము లియ్యబడినను వారు నాటిని దుర్వినియోగము చేయుట లేదని నేను దృఢముగా చెప్పగలను ఉద్యోగులు పగ సాధించు నుద్దేశముతో దారుణ కృత్యముల నొనరింప కుండునట్లు దొరతనము వారు చాల శ్రద్ధగా గమనించుచునే యున్నారు ఆ అర్డినెన్సులను కొనసాగించుటకును పార్లమెంటు పక్షములవారివలన మా ఉద్యోగుల ప్రాణములకును భంగము కలుగకుండ కాపాడుటకు ఎంతకాలము వరకు యీ ఆర్డినెన్సులను అమలులో నుంచవలసి యుండునో ఆంతకాలము వరకు మాత్రమే యివి అమలులో నుంచబడును. ఈ అవసరము తీరిన వెంటనే యివి రద్దుపరుపబడును” అని యిండియా మంత్రి వ్రాసెను.

౨

మహాత్ముడు మెక్డొనల్డుగారికి వ్రాసిన లేఖ

—

౧౯౩౨ ఆగష్టు ౧౮ వ తేదీని మహాత్ముడు ప్రధాన మంత్రి కీ లేఖను వ్రాసెను.

నేను మార్చి ౧౧వ తేదీని హోరుగారికి [illegible] వ్రాసిన [illegible] [illegible]

అల్పసంఖ్యాకుల [illegible] [illegible] [illegible] ౧౯౩౨ మార్చి ౧౧వ తేదీని హోరుగారికి వ్రాసిన లేఖను అనుసరించి నేను [illegible] ప్రకటించుటకు ప్రాణ త్యాగమును నిశ్చయించుకొంటిని.

నే నందులకు నిరశనవ్రతమును ప్రారంభించెదను. నీళ్లలో ఉప్పును కలిపిగాని కలుపకుండగాని నీళ్లను సోడాను మాత్రమే త్రాగెదను. కాని మరే పదార్థమును తినను. మరి దేనిని గూడ త్రాగను. నా [illegible] మార్పు చేసెదను.

ఈ లోగా దొరతనమువారి సాంఘికవిధమువలనగాని ప్రజల వత్తిడివలన ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్ణయమును మార్చుకొని నిమ్న జాతులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గపు యేర్పాటులను రద్దుపరచినచో అంతటి నుండియు నేను నిరశనవ్రతమును విరమించెదను

మామూలు వోటింగు అధికారము ననుసరించి సమిష్టి నియోజక వర్గములవారే అస్పృశ్యుల ప్రతినిధులను శాసనసంఘములకు యెన్నుకొన వలెను

ఈ సెప్టెంబరు నెలవ ౨౦ తేదీ మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలనుండి నేను నిరశన వ్రతమును ప్రారంభింప తలచితిని

ఈలోగా దొరతనమువారు దీనిని సవరించినచో నేను ఉపవాసమును ప్రారంభింప వలసిన అవశ్యకతయే కలుగదు.

ఈలేఖ చాల వ్యవధి యుండగానే మీకు చేరునట్లు దీనిని తంతివార్త మూలమున పంపవలెనని యిచటి ఉద్యోగులను నేను కోరితిని వారలుల చేయకపోయినను యిది ఎంతో అలస్యముగా మీకు చేరినను గూడ చాల వ్యవధి యుండకపోదు

ఈ లేఖను మార్చినెల ౧౧ వ తేదీని నేను హోరుగారికి వ్రాసిన లేఖను సాధ్యమైనంత త్వరలోనే ప్రకటించవలెనని నేను మిమ్ములను కోరుచున్నాను నేను జైలు నిబంధనలను సరిగా అనుసరించుచున్నాను ఈ లేఖలనుగూర్చి వల్లభాయికిని దేశాయికిని తప్ప మరెవ్వరికిని నేను తెలిపి యుండలేదు కాని నా లేఖలను చదువుట వలన ప్రజల అభిప్రాయము మారగలదను నాశతో వీటిని త్వరగా ప్రకటింపవలెనని నేను మిమ్ములను కోరుచున్నాను

నేను నీతుల నిర్ణయింప వలసి వచ్చినందులకు చాల విచారించుచున్నాను కాని నేను మతధర్మముల ననుసరించువాడ నగుటచే నాకు గత్యంతరము లేదు దొరతనమువారికి యిబ్బంది కలుగకుండుటకై వారు నన్ను విడుదల చేసినను గూడ అస్పృశ్యుల ఎన్నికల సమస్య సవరింప బడనిచో నేను ఉపవాసమును చేయవలసియే యుండును నేను మీ నిర్ణయమును ప్రతిఘటించుటకు యిపుడు నాకు మరేసాధనమును లేదు గౌరవ విరుద్ధములగు సాధనములవలన విడుదలను బడయవలెనను నభిప్రాయము నా కొంతమాత్రమును లేదు

నేను పొరబాటుగానే నిశ్చయించి యుండవచ్చును నేను భ్రాంతుడనై యుండవచ్చును అపుడు అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండుటగూర్చిన నా వాదముగూడ పొరపాటే యగును. అది పొరపాటే యగునెడల తక్కిన నా సిద్ధాంతము లన్నియునుగూడ తప్పు సిద్ధాంతములే యగును. అపుడు నేను నిరశన ప్రాయోపవేశమువలన ప్రాణములను వదలుటవలన [illegible] నేను తప్పు సిద్ధాంతములను బోధించినందులకు ప్రాయశ్చిత్తమగును. [illegible] నామాటలను దైవవాక్యములుగా నమ్మి నన్ను అనుసరించుచున్న వేలకొలది స్త్రీలకును పురుషులకును యిప్పుడీ గొప్ప భార మంతయు తొలగిపోవును.

అటులగాక నా సిద్ధాంతమే సరియైనదిగా నుండునెడల అది సరియైన దనియే నేను నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాను నేను [illegible] నుండి అనుసరించుచున్నట్టియు [illegible] విజయవంతము [illegible] పద్ధతి [illegible] [illegible] [illegible] మహాత్ముడు వ్రాసెను.

మెక్డొనల్డుగారు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

—

౧౯౩౨ సెప్టెంబరు ౮ వ తేదీని మెక్డొనల్డుగారు లండను డౌనింగుస్ట్రీటు ౧౦ నుండి యీలేఖను వ్రాసిరి.

మీ లేఖను చదువుటవలన నాకు చాల ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. అస్పృశ్యులవిషయమున దొరతనమువారి పరిష్కారమును మీరు సరిగా గ్రహింపకుండ వ్రాసిరని నేను తలంచితిని అస్పృశ్యులను శాశ్వతముగ హిందూసంఘమునుండి విడదీయుటకు మీరు చాల ప్రతికూలురుగ నున్నారను విషయమును మేము మొదటినుండియు గ్రహించియే యున్నాము రౌండుటేబిలుసభ అల్పసంఖ్యాకుల సమావేశమందు యీ విషయముమీద స్పష్టపరచియే యున్నారు మార్చి ౧౧ వ తేది మీరు హోరుగారికి వ్రాసినలేఖలోగూడ మీరు స్పష్టపరచిరి ఈవిషయమున హిందువులలో మిక్కిలి యెక్కువమంది మీతో యేకీభవించి యున్నారని మేము యెరుంగుదుము కావున అస్పృశ్యుల ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి మేము జాగ్రత్తగనే ఆలోచించితిమి.

అస్పృశ్యుల సంఘములవారు చాలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు వారు సాంఘికముగా చాలను నష్టపడుచున్నారని మీరుయెరిగియే యున్నారు, కావున వారిప్రతినిధులు శాసన సభలో నుండుట అవసరము గాన అట్టియేర్పాటు చేయుట మా విధియని మేముగాంచితిమి కాని అస్పృశ్యులను హిందూసంఘమునుండి విడదీయకుండుట ముఖ్యమనియు మేము గ్రహించితిమి అస్పృశ్యులకు శాసనసభలో ప్రాతినిధ్యముండుటకు మీకు ఆక్షేపణలేదని మార్చినెలలో మీరు వ్రాసిన లేఖలోగూడ తెలిపియే యున్నారు దొరతనమువారి పరిష్కారమును బట్టి అస్పృశ్యులు హిందూసంఘమునందొక భాగముగానే యుందురు హిందూనియోజకులతో సమానముగ హక్కులను గలిగియుండి వోటుచేసెదరు కాని మొదటి ౨౦ యేండ్లవరకు హిందూనియోజకవర్గమునందొక భాగముగా నుండి కొన్నిప్రత్యేకనియోజకవర్గమునుండి తమప్రతినిధులను యెన్నుకొనుట ప్రస్తుతపరిస్థితులలో వారికి అవసరమని మేము నిశ్చయించితిమి సమిష్టి నియోజకవర్గముల తక్కినవారితో పాటు అస్పృశ్యులకు వోటింగుఅధికార ముండును దీనికి తోడు వారి ప్రత్యేకనియోజకవర్గములతోగూడ వోటు చేయుటకు హక్కుండును ఇందువలన అస్పృశ్యులకు రెండేసివోట్లు [illegible] అస్పృశ్యులను హిందూసంఘమునుండి విడదీయు నుద్దేశము మాకు లేశమైనను లేకుండినను మీరిట్లు నిశ్చయించుటవలన మీరు దొరతనమువారి పరిష్కారమును సరిగా గ్రహింపలేదని నే నూహింపవలసి వచ్చుచున్నది.

సాంఘికసమస్య పరిష్కరించుట దొరతనమువారికిష్టము లేదు గాని భారతీయులు దీనిని పరిష్కరింపజాలనందువలననే భారతదేశమునుండి చాల విజ్ఞప్తులు పంపబడినందున వారీ పరిష్కారమును చేసియుండిరి. దొరతనమువారు స్పష్టపరచిన పరిస్థితులలో తప్ప ప్రస్తుతము వారు వీటిని మార్పజాలరు. [illegible] సంఘములవారు సమాధానపడి అంగీకరించినచో యీ పరిష్కారములో దొరతనమువారు ఎట్టి మార్పును చేయజాలరు. [illegible] దొరతనమువారు [illegible] [illegible] యీ పరిష్కారమును [illegible].

సుందరి సాత్రి స్త్రీలఆరోగ్యమునకై అమృతము

[illegible] స్త్రీలకు [illegible] స్త్రీలకు [illegible] [illegible]

సుందరిసాత్రి [illegible] [illegible]. ఇది స్త్రీలకు [illegible] సుందరిసాత్రి స్త్రీరోగముల [illegible] ఔషధమిదియే వెల రు 1-0-0 మూడుసీసాలు రు 2-10-0

సుందరిసాత్రినిగురించి డాక్టరు అభిప్రాయము

డాక్టరు బి. ఏ. మున్షి, యల్. సి. పి & యస్ [illegible] [illegible] [illegible] సుందరిసాత్రిని వాడుచున్నాను [illegible] సుందరిసాత్రినే స్త్రీరోగములకు వాడుమని కోరుచున్నాను.

[illegible]

[illegible] అన్ని మందుల షాపులలోను విక్రయింపబడును దేవి కెమికల్ వర్క్సు, బొంబాయి.

DAVE CHEMICAL WORKS, Bombay 2

[illegible]

ఈ ఉత్తరమును, మీరు మహాదయగారి పేర వ్రాసిన ఉత్తరమును ప్రకటింప వలెనని మీరు కోరియున్నారు. మీరు నిర్బంధమున నున్నారను కారణమున మా అభిప్రాయములను వెల్లడించక పోవుట న్యాయముకాదని తలచి నేనందులకు వెంటనే సమ్మతించితిని. ఐనను మీరొకసారి దొరతనమువారి ప్రకటన సాకల్యముగా పరిశీలింప గోరెదను. అప్పుడుమీరిట్టి దీక్షనుబూనుట న్యాయమగునా కాదా అను విషయమును గూర్చి ఆత్మపరీక్షను చేసుకొనవ గోరెదను. అని మాక్డానాల్డు గారు గాంధిగారికి వ్రాసిరి.

3

గాంధీమహాత్ముడు మెక్డొనల్డుగారికి వ్రాసిన రెండవలేఖ

సెప్టెంబరు ౧౫ వ తేదీని మహాత్ముడీ లేఖను వ్రాసెను

„మీరు నిష్కపటముగా వ్రాసినారు. ఉత్తరము తంతివార్త నేడు చేరినది. మీకు వందనములు. నేను అవలంబించిన నిరశన వ్రతమునుగూర్చి మీరుచేసిన ఆరోపణ యిదివరకెన్నడును నా మనస్సునకు తట్టియుండలేదు. నేనే అస్పృశ్యులకు ప్రతినిధినని చెప్పుకొనుచుండగా వారికి నష్టము కలిగించుటకు నేను నిరశన వ్రతముబూనితినని మీరు వ్యాఖ్యానము చేసితిరి. నేను మృతినొందు వరకును నిరశనవ్రతమును చేయ దలచితినని తెలుపుటవలననే నాకట్టి స్వార్థపరత్వమును ఆరోపించుటకు వీలుండదని నేనూహించితిని. కావున దీనినిగూర్చి అధికముగా వ్రాయదలచుకొనలేదు. ఇది నాకు మతవిషయమగు సమస్య అస్పృశ్యులలో వోటింగు అధికారము గలవారికి రెండేసివోట్లు యుండినమాత్రమున అది హిందూసంఘమునందు కలుగగల నష్టమును తొలగింప జాలదు. అస్పృశ్యులకుగూడ నష్టమును తొలగింపజాలదు; అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకనియోజక వర్గములు యేర్పాటుచేయుట హిందూసంఘమునందు కొలతలేని విషమును ప్రయోగించుటయే ఆ విషయము హిందూసంఘమును ద్ధ్వంసము చేయుటేకాని అస్పృశ్యులకెట్టి లాభము కలుగచేయదు. ఈ సమస్య హిందువులకును అస్పృశ్యులకును మతసంబంధమైన ముఖ్యమగు సమస్యయగుటచే మీకెంత సానుభూతి యుండినను గూడ మీరు దీనిని పరిష్కరించజాలరు. అస్పృశ్యుల ప్రతినిధుల సంఖ్యనుబట్టి న్యాయముగా వారి కుండవలసిన సంఖ్యకన్న హెచ్చుగానున్న నా కోర్కెను మేము నాకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము యేర్పాటు చేయలేము. అస్పృశ్యులను సమష్టి నియోజకవర్గమునందు చేర్చుటవలన అగ్రవర్ణములవారు అస్పృశ్యుల వోట్లను అస్పృశ్యులు అగ్రవర్ణములవారు అస్పృశ్యులవోట్లను కోరుట తటస్థించును. ఇందుమూలమున సర్వవిధముల హిందూఐకమత్యము కాపాడబడినది.

బొంబాయియందు ప్రభుత్వ మేర్పడిన క్రొత్తలో కొన్ని సంఘముల వారికి రాష్ట్రీయ శాసనసభలో అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా నుండు పక్షమువారే ప్రభుత్వమును కొనసాగింపవలసి యుండును. కొన అస్పృశ్యులు శాసనసభలకు కొందరు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట అవసరమే యగును. అనేక శతాబ్దములనుండి హిందువులు అస్పృశ్యులను అణచివేసి హింసించిరి. మీ మొదటి ఉత్తరములో మీరే వ్రాసియున్నారు గాన వారి ప్రతినిధులు శాసనసభలో తమ కష్టసుఖములను తమ అభిప్రాయములను స్వయముగా తెలుపుట అవసరమే యగును ఇది న్యాయమని అందరును ఒప్పుకొనవలసినదే యుండును. ప్రస్తుత పేట్లో యేసంఘమునకైన ప్రత్యేక స్థానమున నేర్పాటు చేసిన యెడల వారిని అగ్రవర్ణములవారే ఎన్నుకొనవలసి యుండును. కావున అపద్ధపు యేర్పాటు చేయుటను మేము అంగీకరించలేము.

మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము యేర్పాటు చేసినట్లు అస్పృశ్యులకు యేర్పాటు చేసియుండలేదు. వోటింగు అధికారముగల మహమ్మదీయుడు సమిష్టి నియోజకమునందు యెన్నడును ఓటు నియ్యజాలడు. మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునందు మాత్రమే ఓటు నియ్యగలడు. అస్పృశ్యుల వీలట్లుకాదు. వారుసమిష్టి నియోజక వర్గములందును తమ ప్రత్యేక నియోజకవర్గములందుగూడ వోటు చేయగలరు. అభ్యర్థులుగా నిలువగలుగుదురు. ఇది అస్పృశ్యులకుమాత్రమే యియ్యబడినది. మరి యెవ్వరికిలేదు. మహమ్మదీయులకు జనసంఖ్యనుబట్టి కొన్ని రాష్ట్రములలో స్థానము లియ్యబడెను. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనుండి ఎన్నుకొనబడు సంఖ్య చాల స్వల్పము. అస్పృశ్యుల జనసంఖ్యనుబట్టి యెన్నుకొనబడవలసినవారి నందరిని ప్రత్యేక నియోజకవర్గములవారే యెన్నుకొనునట్లు యేర్పాటుచేసియుండలేదు. అస్పృశ్యులలో అత్యధిక సంఖ్యాకుల విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారు ముఖ్యముగా ఎన్నుకొనబడుటకు వారి ప్రత్యేక నియోజకవర్గమును యేర్పాటుచేయబడును. ప్రత్యేకస్థానములను వారి జనసంఖ్యనుబట్టి చూచిన నవి యీస్థానములు చాల కొద్దిగానే యున్నవి.

మీరిపుడు అతితీవ్రమగు నిరశనవ్రతమునుబూని అతిశీఘ్రముగా ప్రాణ పరిత్యాగమును చేయుదలచుటవలన అస్పృశ్యులకెట్టి లాభము కలుగకపోవుటయే గాక వారికి నష్టము కలుగగలదని నేను తలచుచున్నాను వారు తమకు విశ్వాసపాత్రులను కొద్దిమందిని శాసనసభలకు ఎన్నుకొనకుండ చేయుటయే యీదీక్షఫలితమని తేలుచున్నది. సమిష్టి నియోజకవర్గములలో వారికిదివరకే వోటింగుహక్కు యియ్యబడినది. హిందూసంఘముయొక్క యేకీభావమునకు భంగము కలుగకుండునట్లు గూడ యేర్పాటు చేయబడినది. హిందూసంఘమునకు నాకు చాల సన్నిహితయగు సంబంధము కలదు. అస్పృశ్యులనువారి ప్రతినిధులు శాసనసభలలో పనిచేయుట అత్యావశ్యకమై యున్నది. దొరతనమువారు బాగుగా నాలోచించియే యీ పరిష్కారము సమ్మతించి మీరుకూడ హిందూసంఘమునందు అనగా సమిష్టి నియోజకవర్గమునందు చేరగోరువారును వారిని విడదీయుటను అనగా వారికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను యేర్పాటు చేయుటను మాత్రమే నేను ప్రతిఘటించెదను.

హిందూసంఘమునందలి సంస్కర్తలు అన్ని శాఖలలోను అస్పృశ్యులను వృద్ధినొందించుటకు పెక్కు సంవత్సరములనుండి చేయుచున్న కృషియంతయును! ఈ పరిష్కారముకల నవమానమని తోఁగలదని మీరు గ్రహించితిరా! నూతన రాజ్యాంగవిధానమునందు మీ పరిష్కారమే కొనసాగుచో పెల కలుగగల ఫలితమిదియే అస్పృశ్యులనుద్ధరించుటకు తమ జీవితములను అర్పించియున్న సంస్కర్తల కృషియంతయును వ్యర్థమగును.

కావున నేనిదివరకు తెల్పిన నిరశనవ్రతమునే పూనుట నిశ్చయించితిని.

..నేను అస్పృశ్యుల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి మాత్రమే మీకు వ్రాసియుండుటవలన సాంఘికపరిష్కారములోని యితరము లన్నిటికిని సమ్మతించితినని అభిప్రాయపడుటకు అవకాశముగలదు మీ పరిష్కారమునందలి అనేక విషయములనుగూర్చి నాకు అభ్యంతరములు అక్షేపణలుగలవు. కాని యింతవరకును దీనిని బూనుటకు కారణముగుటకు అస్పృశ్యుల సమస్య వలెనంత ప్రాముఖ్యము వాటికిలేదు. కావున దీనిని మాత్రమే పేర్కొంటినని గాంధిగారు మాక్డొనాల్డుగారికి వ్రాసెను.

చూడవచ్చిన వారితో మహాత్మునకు మాట్లాడుట లేదు

స్నేహితులు మహాత్మునితో మాట్లాడవలచి నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించి నప్పటినుండియు, చూడవచ్చినవారితో మహాత్మును మాట్లాడుటలేదని తెలియుచున్నది. అయన కొంకాలము నుండియు ఫెడరల్ ఫైనాన్సును గురించి చదువుచుండెను. ఆ పనిని యిప్పుడు సంపూర్తిగ్తమైనది. వివాహశాస్త్రము భూగోళశాస్త్రమును అయన యిప్పుడు చదువుచున్నాడు. సర్దారు వల్లభభాయి పటేలుగారు, మహాదేవ్ దేశాయిగారి సహాయమున సంస్కృతము నేర్చుకొనుచున్నారు. సర్దారుగారి కుమారుడు రేపు సెంట్రలు చెరసాలలో చూచునని తెలుపబడుచున్నది.

H E H The Nizams State Railway

ఘనతవహించిన నిజాంస్టేట్ రైల్వే

ప్రకటన

సికింద్రాబాద్ ఘట్కేసర్ స్టేషనుల మధ్య సుబర్బన్ బండి ఏర్పాటు

ప్లేగు క్యాంపులలో నివసించు ప్రజల సౌకర్యముకొఱకుగాను మాలాలి, ఘట్కేసర్ స్టేషనులకు స్పెషల్ సుబర్బన్ బండి నడుచును. ఈ బండికి మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతు లుండును. ౧౯౩౨ సెప్టెంబర్ ౧౫వ గురువారము నుండి క్రింది వేళల ప్రకారము సికింద్రాబాదు ఘట్కేసర్ స్టేషనులమధ్య నడచును.

ఘట్కేసర్	పో.	9	10
మాలాలి	పో.	9	32
సికింద్రాబాదు	రా.	9	47
సికింద్రాబాదు	పో.	19	20
మాలాలి	పో.	19	32
ఘట్కేసర్	రా.	19	52

ఈ తేదినుండి నం ౧౧ అప్ మరియు నం ౧౨ డౌను ప్యాసింజరు బండ్లు ఘట్కేసరు గుండా నిలువకుండా నడచును.

(అనుజ్ఞచే)
డి. బి. ట్రేవర్
చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్ మరియు చీఫ్ ట్రాన్స్పూపరింటెండెంటు.

చీఫ్ ట్రాన్స్పూపరింటెండెంటు ఆఫీసు సికింద్రాబాదు
తేది. 14-9-1932

అమోఘమైన చికిత్స

పిచ్చి, కాకిసొమ్మ (అపస్మారపుమూర్ఛలు) మహాదౌర్బల్యము. బాలరోగములు అనగా బిడ్డలకు కడుపు పెరిగికొన్ని సేతులు సన్నగానగుట. కృశించిపోవుట, గిటకబారియుండుట మొన్నగు రోగములు మేము బాగు చేయుదుము.

మొలలు—రక్తముగారు మొలలు, రక్తముకారక బాధచేయు మొలలు మా చికిత్సవలన త్వరలోనే మానిపోవును.

ఈ క్రిందివారివద్ద స్వయముగా చూచికొనలేక జాబువ్రాసికొని చికిత్స చేయించుకొనుడు.

విలాసము: — పి. జి. కేట్కార్

ఉదయము 7 నుండి ౧౧ వరకు, సాయంకాలము ౪ నుండి ౬ వరకు

హోమియోపతీ వైద్యుడు దారుషిఫా ఎదుట కరిదెన్నబజారు పక్కన హైదరాబాదు

నాజు

అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైన సరియైనగంటను తెలుపు అలారము గడియారము మావద్ద దొరకును.

వెల రూ 8-0-0

అన్ని గడియారములకును రిపేర్లు చేయగలము. చార్జీలు మితమైనవి. సంతృప్తి కల్గించునని గ్యారంటీ యియ్యగలము.

యస్. ఫిరోజు అండు సన్సు,
వ్యాపారం
ఆబిద్ బిల్డింగ్సు
హైదరాబాద్ (దక్కన్)

మహాత్మాగాంధీగారి ప్రాయోపవేశదీక్ష

కేవలము హిందూస్థానమందే కాక సర్వ ప్రపంచమం దంతటను మహాత్మాగారి దీక్షనుగూర్చి హాహాకారములు చెలరేగుచుండ కొందరు మాత్రము నిష్పక్షపాతభావము చూపుటయేగాక నిరసనభావమును గూడ ప్రకటించుచున్నారు. ఇట్టివారిని గురించియే కాబోలు "Devils dance when angels weep" "దేవతలేడ్చుచుండగా దయ్యములు నాట్యమాడినవి" అని సామెత యేర్పడెను. బ్రిటిషుదేశమందలి యొకటి రెండు పత్రికలు తప్ప తక్కిన పత్రికలన్నియు తమ సహానుభూతిని ప్రకటించుకొనినవి. మన దేశములోనిన్న మొన్న పెద్దరికపు తలపాగను నెత్తినబెట్టించుకొనిన అంబేడ్కరు అనువ్యక్తి తనపైననే గాంధీగారి చావుబ్రతుకులేగాక ఆదిహిందువుల చావుబ్రతుకులన్నియు నాధారపడినవని భావించుకొని గాంధీచచ్చుగాక నాకేమని విఱ్ఱవీగజొచ్చెను.

రహెబర్ గారు

మన రహెబరెడిటర్ గారు గాంధీగారి యుపవాసదీక్షను చమత్కార వాక్యములతో చమత్కారముగా వ్రాయుచు గాంధీగారుచచ్చిన యెడల చరిత్రకారులు వీరు కేవలము హిందూసంఘముకొరకే (ఒకపాక్షికపు సమస్యకొరకై) తమ ప్రాణము లర్పించిరేకాని హిందూదేశముకొరకు కాదని వ్రాయుదురనియు నింకయు నేమేమొ యిట్టివాఁరణినే వ్రాసిరి. కాని గాంధీగారు ఖిలాఫతు రోజులలో ఖిలాఫతు పక్షమువహించి హిందువుల కందరికినిగూడ దానియందు సానుభూతి కలిగించి యెందఱినో జైలుకు పంపించెను. ఆనాడు ముసల్మానులందరును నైక్యకంఠ్యముగా గాంధీగారిని బూజించిరి. ఈనాడు దేశదురదృష్టముచే హిందూ ముసల్మానులలో పరస్పర సహనభావములు వృద్ధిపొందినందున ప్రతివాడును తనవక్ర దృష్టితో దనేవిషయముల విమర్శించుచుండె నట్లు రహెబరిట్లు వ్రాయుటలో చిత్రమేమియులేదు. నేడు హిందువులలో పరస్పర భిన్నత్వమును జేకూర్చుటకై ప్రత్యేక నియోజకత్వము నెట్లు ఏర్పాటుచేసిరో అటులే ముసల్మానులలోగూడ రెండుశాఖల కల్పించి వేరు వేరు నియోజకవర్గము లేర్పాటుచేసిన షౌకతలీగారు నిరాహారదీక్షవహించుటకు నిశ్చయించిన రహెబరేమనుచుండెనో? గాంధీ హిందువు. హిందూమతమును గాపాడుటకై న్యాయపద్ధతు లవలంబించిననితరులకు సానుభూతి యేలయుండరాదో? మా రహెబరుగారికి యీ ఖుదాబుహానేనుగారి బోధను జ్ఞాపకము చేయుచున్నాము.

సనాతనులు

ఆదిహిందువులు నిజముగా అనేక శతాబ్దములనుండి హిందువులచే నడచివేయబడి యున్నారు. దీనిని బాపుటకై సంఘసంస్కారులు గాంధీగారి నాయకత్వమున ౩౦ యేండ్లుగా పాటుపడుచున్నారు. కాని సనాతనులమని పేరుపెట్టుకొన్న హిందూజనుల ప్రతిఘటనమే యీనాటి భేదములకు మూలకారణము. అంబేడ్కరులు వేనవేలుగా నుత్పత్తియగుటకు హిందువులే కారణము. కొందఱి హిందువుల తలల అంబేడ్కరు బగులమోదిననుఅది హింసగా భావించవని ఆనాడే గాంధీగారు చెప్పియుండిరి. హిందువులు కర్మసిద్ధాంతమును నమ్మువారు. ఉన్నతజాతులు చేసిన హింసాకర్మయొక్క ఫలితమునే నేడు అంబేడ్కరు రూపమున ననుభవింపవలసి వచ్చినది. సనాతనులికనైనను దయచూపుదురని నమ్ముచున్నాము.

సత్యసంధత

గాంధిగారు యుధిష్ఠిరావతార మనబడుదురు. ఆనాడు గుండ్రని బల్లసభలో "ఈ ఆదిహిందువులను హిందువులనుండి వేరుచేసిన నేను నాప్రాణముల సమర్పించియైన దీనిని ప్రతిఘటింతును" అని సెలవిచ్చియుండిరి. కాని యెవ్వరును నివి నిజముగా కార్యరూపమున బెట్టబడునని తలచియుండలేదు. మాటవరుస కనినవిగా భావింపబడెను. కాని నేడా వాక్యములు నిక్కమగుచున్నవి. ఇంకొక విశేషమేమన గాంధీగారు మార్చినెలలోనే అనగా అనుమానములు క్రిందటనే తన నిశ్చయమును బ్రిటను మంత్రివర్గమునకు తెలియజేసిరి. వారు దీనిని పరమరహస్యముగా నెవ్వరికిని తెలియక దాచియుంచి గాంధీగారి ప్రార్థనల నంగీకరింపక వారి నిడీతుబూనుట కనకాశమిచ్చిరి. ఇదిగూడ చాల యాశ్చర్యము కలిగించుచున్నది. ఇప్పటికిని కొందరు మహాత్మాగారు కుంటి సుంకటి బెదరింపులు బెదరించుచున్నారని తలచుచున్నారు. లేక అట్టి తమ భావమని పైకి ప్రకటించుచున్నారు. కాని మహాత్మాగారు మృషావాక్యముల నెన్నడును పలికినవారుగారు. వారి నిర్మల పవిత్రజీవితములో నెన్నడును సత్యేతరములగు పనులను జేయలేదని వారిని దూషించువారు సహిత మంగీకరించి తీరవలెను. ఆవున గాంధీగారు ౫౦౦ వ తేదీనాటికి ప్రాయోపవిష్టులగుట నిశ్చయము. ఇంక మూడుదినములే మిగిలియున్నవి. అప్పుడే హిందూస్థానమంతటను అలజడి వ్యాపించిపోయినది. ప్రతి నిముషము ప్రతివాడును ముందు నిముష మేమి జరుగనున్నదో యని భయపడుచున్నాడు.

ఘోరమెవరినెత్తిన?

గాంధీగారి కేమైన ప్రమాదము ప్రశాంతం సుహాసాపం కలిగినదానికి బాధ్యులెవరు. ఈ ఘోర మేని కంటగట్టవలెను. ఇందులకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువా రేమాత్రమును బాధ్యులు కాజాలరు. మనలో సంఘసత్తాయుండునో యట్టి ప్రతిఫలమే మనకు దొరకును. మనలో నైకమత్యములేని హానిగాంగారింతకు వారాభారితిగా వాస్తవంభద మేల ప్రకటించుదురు. పనియిల్లు పరిశోధనగా పండిన ఇంటికి యాకలివారికి దానిపూర్వశ్రమ యెందులకు కలుగును. మనలో నైకమత్య మనుండిన వారెవరు మనకు వియోజకవర్గముల నెప్పించాచేయుటకు, కావున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువా రంతగా బాధ్యులుగారు. ఇక ఆదిహిందువులే దీనికి బాధ్యులని అనేకు లనవచ్చును. మేమదియు నొప్పుకొనము. ఆది హిందువులకు సంఘసంస్కారులందు విశ్వాస ముండవచ్చును గాని సనాతనులందు విశ్వాసములేదు. ముమ్మాటికిలేదు. గ్రామములలో దక్షిణమున మలబారులో ఆదిహిందువులు దేవాలయ ప్రవేశమునకై సత్యాగ్రహము చేయగా సనాతనులే వారిని కష్టపెట్టినది. ఆదిహిందువులకు హిందువులపై విశ్వాసముండిన వారీ ప్రత్యేక నియోజకత్వము నేల కోరుదురు కావున మహాత్ముని రక్షించు భారము సనాతనులందే విశేషముగానున్నది.

క్రీస్తువధ

పూర్వము ౧౯౦౦ యేండ్లకుపూర్వము ఏసుక్రీస్తును చంపుడు కొరతవేయుడు అని యహూదీలు రంతులుపెట్టిరి. పైలేటు న్యాయాధిపతి నిష్కారణముగా క్రీస్తునెట్లు చంపించవలెనని యడిగెను. ఆపాతకము మానెత్తిననే నిలుచుగాక మీరుమాత్రము చంపింపనాజ్ఞయిండు అనియహూదులు కేకలువేసిరి. వారిగడబిడలకు భయపడి పైలేటుక్రీస్తునుచంపుటకాజ్ఞయిచ్చెను. క్రీస్తువుచచ్చుచు నిట్లనెను "ఓజనకా! వీరేమిచేయుచున్నారో యెఱుగరు. వీరిని క్షమించుము (O Father, forgive them, for they know not what they do). క్రీస్తు ఘోరముగా మృతినొందెను. కాని యనేక శతాబ్దములవరకు యహూదీలు దాని కర్మ ననుభవించిరి. వారిని సర్వదేశములందును రాజులు హింసించిరి. వారు స్వస్థానము వీడి దేశభ్రష్టులైరి. నేటికిని వారు తమ యాదిపురుషుల జన్మస్థానమును బొందజాలక పరితపించుచున్నారు.

గాంధీ గారికేవిధమైన యాపత్తు కలిగినను నాఘోరపాతకము హిందువులలో నుత్తమజాతులపైననే యుండగలదు. మహాత్ముని ప్రాయోపవేశమును నదాసీనముతో జూడగూడదు. ప్రతి హిందువును తన ధర్మమును నెరవేర్చవలసిన సమయ మేర్పడినది. హిందువులకేకాక యావద్భారతదేశమున కిట్టి లోకోత్తర పురుషుడు (పురుషోత్తముడు) ఇంకొకడు లేడు. కొందరింకను వీరి పరమాత్మత్వమును గ్రహించకుండిన చిత్రముగాదు. శ్రీకృష్ణుని గొప్పతనమును శిశుపాలాదులు గ్రహించలేదు. అట్లే యిదియును. మహాత్ముడు హిందువమటకన్న ఆది హిందు వేయునజెల్లును వారికై వీరు పడిన శ్రమ యెవ్వరియు పడలేదు. వారికై యిప్పుడు ప్రాణముల సమర్పింపనున్నారు.

కావున

హిందువు లికనైనను తమ యసహన భావమును వదలి ఆదిహిందువులను తృప్తి పరచ వలయును వారిని దేవాలయములలో బావులలో రానీయవలెను. అట్లు చేసిననే యాది హిందువులకు మనపై విశ్వాసముకలుగును ఇది శాస్త్రము లువిప్పి చెఱిగిపోయుటకవకాశము కాదు. వేదములలో అస్పృశ్యత లేదనియో ఘూ విశ్వాసము ఒకవేళ యున్నదని చెప్పినను కాలానుసారము. మన యభిప్రాయముల మార్చుకొన వలెను. ఒకనాడు పథ్యమైనవస్తువు లింకొకనాడు అపథ్యము గుట ప్రాపంచిక ధర్మము. శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్యుల వారిట్లు శారీరక భాష్యమందు (౩,౧,౨౫) సెలవిచ్చినారు.

> "యస్మిన్ దేశేకాలే నిమిత్తేచ
> యోధర్మోనుష్ఠీయతే
> సఏవదేశకాల నిమిత్తాంతి
> రేష్వధర్మోభవతి"

ఒకనాడొక దేశమందొక నిమిత్తార్థము ధర్మముగా నేదిబరిగణింపబడునోయదియే దేశకాలనిమిత్తాంతరములందుఅధర్మమగుచున్నది. పరమపూజ్యులైన శ్రీమద్భగవత్పాదులవారి యీ యాదేశమును హిందువు లందరును పునః పునస్స్మరణచేసి యాచరించు కొందురుగాక!

హిందువులలో తెలివితేటలు, చాకచక్యము పరివర్తనశక్తి యంతరించినదని మేమునమ్మము. ప్రాచీనార్యులు శ్రీశంకరుల సూక్తిరీతినే సమయము కొద్దిమార్పులను బొందుచువచ్చిరి. శకులు, హూణులు, పహ్లవులు, మ్లేచ్ఛులు మున్నగు విదేశజాతులను, కిరాతపులిందపుక్కసులు, ఆభీరకంకాది దేశీయులైన యనాగరికులను తమలో కలుపుకొనిరి. అట్టి సామర్థ్యముండినందుననే యానాడు హిందూమతము సర్వ్వంభించెను. ఆశక్తి తగ్గిననాటినుండియే మన మతక్షీణ్యాత ప్రారంభమయ్యెను.

మనము

ఇది కేవలము బ్రిటిషుఇండియా సమస్యకాదు. మనరాష్ట్రమునందును ని సమస్య ప్రారంభించినది. అక్కడ అంబేడ్కరులుండన నిక్కడ అజీజు అహమదులున్నారు. ఆదిహిందువులు హిందువుల పరిగణనలో లేరనినారు. పైగా మనప్రభుత్వమువారును తెలిసియో తెలియకయో తమ "కమ్యూనికు" లోని దేధోంణి ప్రకటించినారు. కొన్ని ఉర్దూపత్రికలును నీరాగముతో తాళము వేసినవి. కొందఱు అంబేడ్కరులు మనలో జయటపడి హిందువులను అందుముఖ్యముగా సగ్రజాతివారిని మంచి పర్చికూర్చిన మాటలతో సంబోధించినారు. ఈ పరిస్థితులలో మనముతూష్ణీంభావము వహించరాదు. నిజాంరాష్ట్ర హిందువులునుతమ ఆదిహిందూ సోదరులయెడ కార్యరూపముగా సమానతను ప్రకటించుదురని కోరుచున్నాము.

ప్రార్థన

బ్రిటిషిండియాలోవలె నిచ్చటను ౨౦వ తేదీనాడు పిలైనచోట్లనెల్లను (పిలుండిన ప్రతిస్థలమందును) హిందువులందఱును (అనగా ఆదిహిందువులును, నితరహిందువులును) కలిసి దేవాలయములలో మహాత్మాగాంధీగారి క్షేమముకొరకును హిందూమత రక్షణకొరకును ప్రార్థనలు గావించిన బాగుండెడిదని హిందూనాయకులకు సూచించుచున్నాము. ఈ యద్వితీయమైన దేశవిపత్తునుండి శీఘ్రముగా దేశము రక్షింపబడుగాత మనియు మహాత్మాగాంధీగారికి పరమేశ్వరుడు క్షేమము సమకూర్చుగాత మనియు ప్రార్థించుచున్నాము.

> అసతో మా సద్గమయ
> తమసో మా జ్యోతిర్గమయ
> మృత్యోర్మా అమృతంగమయ॥

యం. సి. రాజాగారు

గాంధి మహాత్మునికిని, మాలరుగారికిని, మార్గనాల్డుగారికిని జరిగినఉత్తరప్రత్యుత్తరములను నేను చాల జాగ్రత్తగా చదివినాను చనిపోవువరకు ఉపవాసముచేసెదనని మహాత్ముడు గావించిన శపథము మనల దిగ్భ్రమ గొల్పినను, ఇప్పుడు నిమ్నజాతుల సమస్య ప్రపంచసమస్యగా పరిణమించినందులకు మనము సంతసింపవలసియున్నది. బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వమువా రేమాత్రమైన తలకెత్తుదురని గంపెడాశతో నున్న మనము రౌండుటేబిలు సభలో హతాశులమైతిమి. తరువాత చేయబడిన సాంఘిక నిర్ణయమువలన మనకు తీరని నష్టము వాటిల్లననియు చాతుర్వర్ణ్యులచే అస్పృశ్యులుగా చేయబడిన నిమ్నజాతులవారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచే రాజకీయముగా అస్పృశ్యులు చేయబడిరని తలచిరి.

మహాత్ముని ఉత్తరమును చదివినప్పుడు హిందువు లందరికి సంయుక్తనియోజకవర్గములను ఆయన కోరుచున్నట్లును న్యాయముగా వారికి రావలసిన ప్రాతినిధ్యముకంటె హెచ్చు ప్రాతినిధ్యము నొసంగు పద్ధతికిగూడ తాను అనుకూలముగా నుండునట్లును నాకు కనబడెను. సంయుక్తనియోజక వర్గము లేర్పడుచుటకును మాదు మిక్కిలి జనాభాప్రకారము కొన్ని సాధనములను ప్రత్యేకించుటకును మూంజీగారిద్వారా హిందూమహాసభవారిట్టియేవరకే అంగీకరించియుండిరి. ఈ యేర్పాటు నిమ్నజాతులవారికి సమ్మోదమని స్టైమర్ సెంట్రల్ కమిటీ నివేదిక నెలువడినప్పుడును తరువాత సైమన్ కమిటీ నివేదిక వెలువడినప్పుడును స్పష్టమయ్యెను. ఆ సంఘముల సిఫారసులకు ప్రతికూలముగా నిమ్నజాతులు లేమియు చెప్పకపోయిరి. ఇంగ్లండులో ... చేసికొనబడెను మెనారిటీ ప్యాక్టువలన ... చేకూరిన లాభములన్నియు ... మరియు హిందూసంఘము విచ్ఛిన్నమగుటకుగూడా అవకాశ కారణభూతమయ్యెను.

ఈ సమస్యను యిప్పుడు లేవదీసి, ప్రపంచసమస్యగా జేసినందుకు నిమ్నజాతుల సంఘమునకు జెందిన ప్రతివాడును గాంధిగారికి ధన్యవాదముల నర్పింపవలెను. ఇందువలన మనసంఘము ఉత్తమ స్థానమునకు రాగలదు. మహాత్ముని ప్రాణమునకు అపాయమేమియు కలుగకుండుగాకయని మనమందరమును ప్రార్థింపవలెను. మహాత్ముని నిరసన వ్రతమును మానునట్లు మనమందరము తీవ్రముగా ప్రయత్నింపవలసియున్నది. ఈ సమయమున, అకతాయి చేష్టలను చేయదలచువారిపై గొప్ప బాధ్యత కలదని నేను ముందుగా చెప్పుచున్నాను. ఏలననగా, భారతీయులలో ఉత్తమోత్తముడును, బీదలకు, దీనులకు కల్పతరువును నగు మహాశయుని ప్రాణములతో వారు చెలగాటలాడెడివారగుదురు.

అగ్నిహోత్రికూడ ప్రాయోపవిష్టుడగును

నిన్న మొన్ననే జైలునుండివచ్చిన కాంగ్రెసు నాయకుడైన అగ్నిహోత్రిగారు నిన్న జబల్పూరులో తానుగూడా మహాత్మునితో పాటిగా ౨౦వ తారీఖునుండి ఉపవాసదీక్ష వహింపని శ్చయించినానని సభలో ప్రకటించెను.

కోత్వాలిబల్దా ప్రకటన

మోటార్లు పరీక్ష—వాటిపై పన్ను

ఈకచేరీలో ఖానూనె మోటారుకారు నిషాన్ (౨) బాబతు నన్ ౧౩౨౫ ఫ. పద్ధతి ననుసరించి సాల్ నఙ ౧౩౪౨ ఫసలీ సంవత్సరము కొరకై మోటారుకార్ల సడకయొక్క నూతన పరిశీలన కార్యము ౧౫ ఆబాన్ ౧౩౪౧ ఫసలీనుండి ౩౦ ఆజూరు సన ౧౩౪౨ ఫసలీవరకు అమలులోనుండగలదు. దీనియొక్క అన్నివివరములు తెలిసికొనుటకై ప్రకటన మూలముగా ప్రచురింప బడినవి. కావున మోటారుకారు యజమానులందరును తమతమ మోటారుకార్లయొక్క లైసెన్సు పొందుటకును నూతన పరిశీలనకొరకు ఏర్పాట్లు చేసికొన గోరబడు చున్నారు.

రాజా వేంకటరామారెడ్డి,
ఓ. బి. ఇ.
కమిష్నర్ కోత్వాలీబల్దా.

కేసరి-రత్నత్రయము.

లోధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారిణి.

స్త్రీలకు గలుగు ముట్టునొప్పులు, బహిష్టు కాకుండుట, అతి బహిష్టు, తెల్ల బట్ట పోవుట, కడుపునొప్పులు, కుసుమరోగము, తలనొప్పి, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నడుము, కాళ్లు నొప్పులు ఆకార్యము, అజీర్ణము మొదలగు స్త్రీల సర్వవ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు ౨-౦-౦. చిన్నది రు ౧-౨-౦.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము.

అతి రక్తహీనత మలబద్ధకము, అజీర్ణము, ... సోమరితనము, మూత్రరోగములు ... మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు గొప్ప బలమును కలుగజేయును.

పెద్దబుడ్డి రు ౨-౦-౦. ... రు ౧-౧౦-౦.

జ్వర నివారిణి.

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల.

Kesarikuteerum Egr. ...

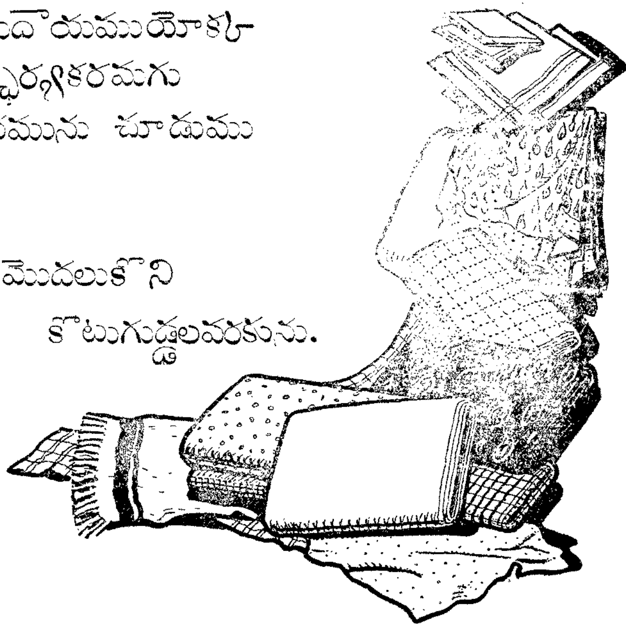
నీవు దర్శింపవలెను.

EDSU Fabrics

అల్లావుద్దీన్ బిల్డింగు పత్థర్ గట్టి హైదరాబాదు

వస్త్ర సముదాయముయొక్క
ఆశ్చర్యకరమగు
ప్రదర్శనము చూడుము

ప్రతివస్తువు
చేతిగుడ్డ మొదలుకొని
కోటుగుడ్డలవరకును.

EDSU Fabrics

యుడు వస్త్రములు అలావుద్దీనుబిల్డింగ్ పత్థరుగట్టి హైదరాబాద్

H. E. H. The Nizam's State Railway.

మహా ఘనత వహించిన శ్రీనిజాం స్టేట్ రైల్వే

౧ అక్టోబరు ౧౯౩౨ నుండి రైలుబండ్లు నడుచు కాలనిర్ణయ పట్టిక.

బ్రాడుగేజు (పెద్దలైను)

		2 పాసింజర్	6 జి. టి. ఎక్స్‌ప్రెస్	2 పాసింజర్	4 పాసింజర్	10 మిక్స్‌డ్
		గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.
వాడి	రా.	6 25			11 45	
పర్లి	రా.					8 0
[illegible]-బీదర్	రా.					13 20
వికారాబాదు	పో.	6 41			14 42	17 0
						పాసింజర్
	రా.	6 51		హైదరాబాదు	14 52	17 23
హైదరాబాదు డి. జ.	పో.	8 41		బెజవాడ	16 8	19 39
	రా.	8 57		12 55	16 19	19 40
సికింద్రాబాదు	పో.	[illegible] 18		13 11	16 48	20 10
		వేరుగా [illegible] కు			డోర్నకల్ కు	నిలుచును
		8 [illegible]			12 పాసింజర్	
	రా.	10 6		13 32	18 0	
కాజీపేట్	పో.	14 26		16 52	21 13	
	రా.	14 43				
[illegible]	పో.	[illegible] 1	[illegible]			
	రా.	నిలుచును	1 25			
[illegible]	పో.		7 9			
	రా. 14 [illegible]		[illegible]	17 2	21 4[illegible]	
[illegible]	పో.		9 [illegible]	[illegible]	[illegible]	
	రా.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	రా.	10 [illegible]	11 [illegible]	2[illegible] 5[illegible]		
			మద్రాసు [illegible]			

		3 పాసింజర్	11 పాసింజర్	1 పాసింజర్	5 జి. టి. యక్సు	13 యస్. మిక్స్‌డ్
		గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.
					మదరాసునుండి	
బెజవాడ	పో.			5 8	16 35	18 35
			వేడలు			
డోర్నకల్	రా.		—	8 3	19 00	22 2
	పో.		4 10	8 24	19 22	నిలుచును
కాజీపేట్	రా.		6 47	10 47	21 21	
	పో.				21 40	
						7 మిక్స్‌డ్
బల్హార్షా	రా.				3 8	
	పో.				ఢిల్లీకి	8 30
కాజీపేట్	రా.					16 8
	పో.		7 23	11 2		16 56
సికింద్రాబాద్	రా.		10 32	14 40		21 27
	పో.		10 48	14 55		21 45
హైదరాబాద్ డి. జ.	రా.		11 5	15 12		22 3
	పో.		నిలుచును	15 29		నిలుచును
					9 పాసింజర్	
సికింద్రాబాద్	రా.			15 50		
	పో.	9 22		16 25	6 10	
హైదరాబాద్ డి. జ.	రా.	9 45		16 42	6 26	
	పో.	9 55		16 50	6 36	
వికారాబాద్	రా.	11 21		18 58	[illegible] 0	
					మిక్స్‌డ్	
	పో.	11 35		[illegible] 6	9 25	
[illegible] బీదర్	రా.				12 50	
పర్లి ([illegible])	రా.				18 00	
వాడి	రా.	14 35		22 00		

బ్రాంచి లైను బండ్లు

		16 మిక్స్‌డ్	18 మిక్సు
		గం. ని.	గం. ని.
డోర్నకల్ [illegible]	పో.	0 30	10 30
[illegible]	రా.	[illegible] 55	11 55

		15 మిక్స్‌డ్	17 మిక్సు
		గం. ని.	గం. ని.
సింగరేణి కాలరీస్	పో.	5 10	17 30
డోర్నకల్	రా.	6 40	18 50

		20 మిక్స్‌డ్
		గం. ని.
డోర్నకల్	పో.	9 40
భద్రాచలం రోడ్డు	రా.	11 55

		19 మిక్సు
		గం. ని.
భద్రాచలం రోడ్డు	పో.	15 00
డోర్నకల్	రా.	17 10

మీటర్ గేజు (చిన్న పెండ్లు)

		35 ప్యాసింజరు	41 ఎక్స్‌ప్రెస్	39 ప్యాసిం.
		గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.
ద్రోణాచలము	పో.	10 45	2 10	15 10
కర్నూలు టౌను	వ.	12 10	3 00	17 10
	పో.	12 40	నిలుచు	నిలుచు
మహబూబునగరు	వ.	16 50		37 ప్యా.
	పో.	17 2		7 00
			34 యు. ప్యా.	
హైదరాబాదు యూ. జి.	వ.	20 17		10 11
	పో.	20 39	7 10	10 24
సికింద్రాబాదు	వ.	21 00	7 35	10 24
		32 ఎక్స్.		నిలుచు
	పో.	21 50	8 5	
నిజామాబాదు	వ.	3 38	12 31	
	పో.	4 3	13 0	
పూర్ణా	వ.	9 5	16 47	
		ప్యాసింజరు		
	పో.	9 25	17 3	
పర్బని	వ.	10 15	17 41	
	పో.	10 23	17 4[illegible]	
జాల్నా	వ.	13 45	21 50	
		మిక్స్డ్		
	పో.	14 5	21 29	
ఔరంగాబాదు	వ.	15 11	23 3	
	పో.	16 16	23 8	
మన్మాడు	వ.	19 52	2 00	

		36 ప్యా.	40 మిక్స్డ్	31 ప్యా.	33 మిక్స్డ్	38 ప్యా.
		గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.	గం. ని.
మన్మాడు	పో.			11 15	3 35	
ఔరంగాబాదు	వ.			15 18	7 0	
	పో.			15 24	7 14	
జాల్నా	వ.			17 12	9 20	
					ప్యా.	
	పో.			17 28	9 40	
పర్బని	వ.			20 34	12 43	
	పో.			20 40	12 50	
పూర్ణా	వ.			21 26	13 36	
					53 ఎక్స్.	
	పో.			21 50	7 50	
నిజామాబాదు	వ.			1 55	12 55	
	పో.			3 16	13 25	
సికింద్రాబాదు	వ.			7 40	19 45	
					ప్యా.	
	పో.	6 00		8 00	20 10	
హైదరాబాదు యూ. జి.	వ.	6 11		8 17	20 30	
	పో.	6 13		నిలుచు	నిలుచు	
మహబూబునగరు	వ.	9 15				
	పో.	9 28			42	
కర్నూలు టౌను	వ.	13 1[illegible]	—			
	పో.	13 30	6 50		18 10	
ద్రోణాచలం	వ.	14 50	9 51		21 10	

పూర్ణా—పర్లి-వైజనాద్ మరియు హింగోలి

		44 మిక్స్డ్
		గం. ని.
పూర్ణా	పో.	19 30
పర్బని	వ.	20 23
	పో.	21 30
పర్లి-వైజనాథ్	వ.	1 00

		45 మిక్స్డ్	51 యు. గూ.
		గం. ని.	గం. ని.
పర్లి-వైజనాథ్	పో.	3 00	
పర్బని	వ.	6 10	
	పో.	6 30	
పూర్ణా	వ.	7 22	
	పో.	9 20	22 00
హింగోలి	వ.	12 5[illegible]	1 00

		46 మిక్స్డ్	52 యు. గూ.
		గం. ని.	గం. ని.
హింగోలి	పో.	13 30	4 30
పూర్ణా	వ.	16 46	7 3[illegible]

చీఫ్ ట్రాఫిక్ మానేజింగ్ డిపార్ట్‌మెంటు ఆఫీసు
సికింద్రాబాదు
౭ సెప్టెంబరు ౧౯౨౭

డి. బి. క్రెవెను,
చీఫ్ కమర్షియల్ & ఆపరేటింగ్ మానేజరు
చీఫ్ ట్రాఫిక్ మానేజింగ్ డిపార్టుమెంటు

సమయము వచ్చినది   **నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర సోదరులకు**   లాభము పొందుడు

విజ్ఞాపనము

[illegible]

[illegible]

గోలకొండ పత్రిక
[illegible]

స్పార్క్ పెన్సిల్స్

[illegible]

The general commercial agency
180 [illegible] Hyderabad Dn.

దిసెంట్రల్ బ్యాంకుఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు

మూలధనము	రూ	౩,౩౬,౦౦,౦౦౦
వసూలైయినది	,,	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు,		౭౦,౦౦,౦౦౦

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో డబ్బుదాచిపెట్టుకొనువారి ఉపయోగార్థము మేము నెలకు రూ ౧-౦-౦ రూ ౨-౦-౦ అంతట్లు మొత్తపు ప్రిమియముల తో రూ ౫౦౦లు, రూ ౧౦౦౦లు విలువగల పాలసీలను క్రమముగా యివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సుబ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొనబడుట

మా ఖాతాదార్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకును ప్రవేశపెట్టినాము అందుం డిడబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును

వివరములకు **ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫు యిండియా** కు వ్రాయుడు

రెసిడెన్సీరోడు, హైదరాబాదు (దక్కను)   జేమ్సుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు (దక్కను)

డి స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా
ఐ. అండు జి. అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మదరాసు

పరిస్థితుల అవసరములను గురించి ప్రావీణ్యముగల ఆక్చుఎరి మ. రా. రా. శ్రీ కె. బి. మాధవ. ఎం. ఎ. ఎ. ఐ. ఎ. గారొసంగిన అభిప్రాయము.

"బాహుళ్యముగు కర్షక సముదాయములకును మధ్య తరగతి జనులకును ఇన్ష్యూరెన్సుఆఫీసుల సహాయము గలుగనటువంటి ఇతరప్రజలకు మితవ్యయము ఇన్ష్యూరెన్సును గురించి యుమరణము మొదలగు అనాంటెక గతులన్గర్థములును గురించియు బోధపఱచవలసిన తరుణముఆసన్నమైయున్నది. కావున డాక్టరు పరీక్షలేక శాస్త్రీయమగు స్వల్పవ్యయ పద్ధతులతో కరినియగు ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ష్యూరెన్సుములను అచరించుటకు కేవలసిన అవసరమున్నది."

స్టార్ పాలసియే యీ అవసరములను పూర్తి చేయుచున్నది

పరిస్థితిని అశాస్త్రీయముగా పనిచేయు చౌకపాటు ఇన్ష్యూరెన్సు కంపెనీలు అసంఖ్యాకములుగా బయలుదేరి ప్రజలను మోసముచేయుచున్నవి. గణితశాస్త్రవేత్తల (అక్చుఎరి) యొక్క సహాయ సమ్మతులు లేని యీకంపెనీల బారినుండి తప్పించుకొనుటకుగూడ ప్రజలకు అవసరమైయున్నది.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు 1,00,000, సంవత్సర ఆదాయము 1,50,000

ఏజన్సీ షరతులు మిగుల లాభదాయకములు

వివరములకు. **ఛీఫ్ సెక్రెటరి హనుమకొండ** వారి ఆఫీసుకు వ్రాయుడు.

ఆంధ్రా బ్యాంకు లిమిటెడ్

హైదరాబాదు దక్కన్

వడ్డీల వివరము

హోం సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4½%
చాలీ సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4%
చాలీ లేక కల్దారు కరెంటుఎకౌంట్లు (జనవరినుండి జూన్వరకు)	3½%
కల్దార్ కరెంటు ఎకౌంట్లు (జూలైనుండి డిసెంబరువరకు),	2%

ఎకౌంట్లు ఒక్కరి పేరనే హాలీలోను కల్దార్లోను తెరువ వచ్చును.

ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు తీసుకొన బడును.

తక్కిన వివరములు బ్యాంకునందు తెలుసుకొన వచ్చును

బ్యాంకు ఉదయం 9 గంటలనుండి తెరచి యుండును.

డా. ముని. శాస్త్రి ఎం. ఎ. వర్క్. ఎ. ఎ ఐ. } సెక్రటరీ   ఎస్. ఎమ్. ఎస్. విజయం } ఏజంటు

కాల్లు ఖుబూలియతులు ప్రామసరీనోట్లు

అనుకూలమగు షరతులు

క్రొత్త పద్ధతులు, మొదలగు నిబంధనలచే తయారు చేసియున్నాము. ప్రతులు మిగులుటలేదు. ఆలస్యముచేసిన దొరకనేరవు. ధరలు తగ్గించియున్నాము. ౧౦౦ కి రు ౨ ఖ మాత్రమే.

గోలకొండ పత్రికాలయము,
హైదరాబాదు.

శ్రీకృష్ణాభవను హోటలు
అబిద్ బిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట శుంఠి భోజనము సకాలమునకు లభించును ఇష్టమైన ఫలాహారములు దొరకును. ప్రయాణీకులకు సౌకర్యముగ గదులు, శ్రీఘ్రకట్టడములు పొందక శైత్యము ఉపహారము లభించును. కె. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

Sree Krishna Bhavan Hotel.

భగత్ లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

మర్లీ కమాన్ హైదరాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశీ విదేశీ అత్తరులు తైలములు అగరుబత్తీలు కుంకుమపువ్వు చాయిసబ్బులు జర్దా మొదలగునవి అమ్మబడును

గోలకొండ బుక్ డిపో

గ్రంథము	వెల
౧. రెడ్డికులనిర్ణయచంద్రిక	౧-౮-౦
౨. సంఘోద్ధరణము	౦-౮-౦
౩. కర్నూలురాజుల చరిత్రావళి	౦-౨-౦
౪. గయోపాఖ్యానము	౦-౬-౦
౫. కృష్ణాలహరి	౦-౨-౦
౬. చార్మినార్ (పద్యములు సచిత్రము)	౦-౨-౦

షరా:— వ్యాపారస్థులకు మంచి కమీషన్ ఇయ్యబడును. వెంటనే వ్రాసి తెప్పించుకోనుడు.

మేనేజర్ గోలకొండబుక్ డిపో

మొజాంజాహి బజారు హైదరాబాదు దక్కన్

ఇంటిబొత్తికము, శరములు బలసినపుడు అగ్ని మాంద్యము, శరము బలహీనత, ... ప్రపంచ పరిస్థితి ...

అతంక నిగ్రహ మాత్రలు

అద్భుతమగు మందు

60 ఏండ్లనుండి ప్రసిద్ధి నున్నది.

32 మాత్రల సీసా 1-8 1 రూ

4 రూపాయలకు 6 సీసాలు

ఉచితము! ఉచితము!

కామ శాస్త్రము

ఆరోగ్యమునకు, ఐశ్వర్యమునకు,

అభివృద్ధికి చక్కని దారిచూపునది

ఉచితముగా పొందవచ్చును ...

అతంక నిగ్రహ ఫార్మసీ

సమస్త నేత్రవ్యాధులకు తృప్తికరముగ గుదుర్చు

"లోటసుహనీ"

Lotus Honey

యీను నేత్రౌషధము ప్రకృతిసహజమైనది. ఇది తామరపుష్పములనుండి గ్రహింపబడి తేనె శస్త్రచికిత్స యవసరము లేకనే కన్నుల పొరలను కోయును చమత్కారమైన నిర్భీతిగ నత్యంతను లభముగ దీనినుపయోగించ వచ్చును. దృష్టిదోషములేని కన్నులకుపయోగించిన రాబోవు వ్యాధుల నుండి రక్షించును. నేత్రవాయువులు, దృష్టిలోపము, రేజీకటులు, కంటిమయలు, కంటిపువ్వులు, కంటిశూలలు, దృష్టిమాంద్యము, కంటికురుపులు, శ్వేతకామిల, కృష్ణకామిల, హరిద్రాకామిల, నజానిసకాటుల, కొప్పి, కాంతిహీనములగుట, మొదలగు జాడ్యములకన్నిటికి వజ్రాయుధము.

ఇంగ్లీషు ఔషధ విక్రయశాలలన్నిటిలో లభించును. నైజాము రాజ్యవాస్తవ్యుల సౌకర్యము నకై ... నేర్పరచి యున్నాము.

జే. ఫాస్టు. అండుకంపెని. సికింద్రాబాదు
J. Faust&co., Secunderabad

ము ద్రా ల య ము

గోలకొండపత్రికా ముద్రాక్షరశాలయందు పలువిధములైన అచ్చుపనులు, క్రొత్త టైపు తెనుగు, ఇంగ్లీషున, ... ముద్రింపబడును. గ్రంధములు, శుభపత్రికలు, కరపత్రములు, రసీదులు ఫారములు, ... మొదలగునవియు, బ్లాకుప్రింటింగు, పర్ఫొరేషన్, నంబరింగు, రూలింగు మొదలగుపనులు చేయబడును. ముద్రణావసరములకు తగినట్టి అనుకూలముగా యిచ్చటసిద్ధముచేయబడును.

గోలకొండ పత్రికా ముద్రాలయము
త్రూపుబజారు, హైద్రాబాదు

CASTOPHENE REGD.

మలబద్ధము తొలగిపోవును,
కడుపుకు బలముకలుగును
దివ్యౌషధము

మలబద్ధము ... ఆరోగ్యమును చెరచును. ... క్యాస్టోఫీన్ ... అన్ని ఔషధ విక్రయశాలలలో దొరుకును. ... రూపాయి.

క్యాస్టోఫీన్ మానుఫాక్చరింగ్ కంపెని [ఇండియా]
పోస్టుబాక్సు నం. ౮౮, కరాచీ
అన్నపూర్ణ కంపెనీ హైదరాబాదు (దక్కన్)
Castophene Manufacturing Co (India)
P.O.B. No. 88. KARACHI

స్వదేశీ స్టేషనరి కావలయునా?

అన్నరకముల స్వదేశీ కాగితములు ... ఇండియా ... వ్రాయుము ...

ది దక్కన్ కాకతీయ్ ... అండ్ కో
(ముద్రాసు పెన్సిళ్ళకు ఏజంట్లు)
గౌలిగూడ, హైద్రాబాదు

హిందువుల పండుగలు

గ్రంధకర్త
సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు బి. ఏ బి. ఎల్
౩౦౦ పుటలు ౬ చిత్రపటములు
జగద్విఖ్యాతి పండితులగు డాక్టర్ సర్. యస్. రాధాకృష్ణగారు మెచ్చుకొని
ముపోద్ఘాతము వ్రాసియున్నారు
వెల ౧—౮—౦
మేనేజర్. గోలకొండ పత్రికా కార్యాలయము త్రూపుబజారు హైద్రాబాదు

డొంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన
బలహీనతను
పోగొట్టును
బిడ్డలకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యము కలిగించును
... రూపాయి
... అన్ని ... దొరకును
K. T. DONGRE & Co,
GIRGAUM, BOMBAY

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యౌషధము

అమృతాంజనము గోలకొండయను సకల బాధలకు వజ్రాయుధము

హైద్రాబాదు ఏజెంట్లు:—
గోవర్ధనదాసు గోపాలదాసు వర్తకులు, ఇసామియాబజారు హైద్రాబాదు దక్కన్.

Reg No M.2185

STAMP

... Printed by ... at the Golkonda power Press, Hyderabad and Editedby K Balakrishna Reddy